

Analyse onvrijwillige zorg 2022

Bijlage bij (kwaliteits)jaarverslag 2022

Auteur	WZD commissie
Verantwoordelijk	Raad van bestuur
Vastgesteld in	MT/door RvB op 6 juni 2023
Voorgelegd aan cliëntenraad	6 juni 2023, reactie: geen opmerkingen
Paginanummer	Pagina 1 van 5

Analyse Wet zorg en dwang

Het uitgangspunt binnen ZGA is vrijwillige zorg. Vanuit onze visie op vrijheid bespreken we met cliënten en vertegenwoordigers wat vrijheid betekent voor hen, om zo samen waar mogelijk te voorkomen dat onvrijwillige zorg nodig is. De vrijheid en autonomie die cliënten thuis gewend waren, zetten we bij de Zorggroep Apeldoorn e.o. voort. Het bevorderen van de vrijheid dragen we uit vanaf het moment dat cliënten bij ons komen wonen. Met elke cliënt wordt gezocht naar een passende balans tussen vrijheid en veiligheid. We richten onze processen zo in dat dit mogelijk is. We gaan uit van open deuren en zetten waar nodig technologie in om de bewegingsvrijheid te bevorderen. Om deze visie verder ten uitvoer te brengen zijn er diverse activiteiten ondernomen in 2022.

Ten eerste hebben onze zorgverantwoordelijken een inhoudelijke scholing gehad over de WZD, waarbij ruimte was voor eigen inbreng en vragen. Om ook de rest van de organisatie mee te nemen zijn er daarnaast diverse webinars georganiseerd. De e-learnings zijn geüpdatet en er waren met regelmaat digitale bijeenkomsten waar zorgverantwoordelijken hun vragen konden stellen. Binnen Casa Bonita heeft een project plaatsgevonden waarbij bij extra aandacht was voor vrijheid en het openen van de deuren. Technische aanpassingen om dit mogelijk te maken hebben deels in 2022 plaatsgevonden, deels vinden deze in 2023 plaats. In 2023 zetten we ook de dialoog over onze visie op vrijheid voort en rollen we het project uit over andere locaties.

Ingezette onvrijwillige zorg in 2022

In 2022 hebben er in totaal 569 verschillende mensen met dementie gedurende een periode bij ZGA gewoond. Bij 11% van hen zijn één of meer vrijheidsbeperkende maatregelen (met verzet of een van de drie bijzondere categorieën) vastgelegd (zie tabel 1). Hierbij ging het het vaakst om medische handelingen en overige therapeutische maatregelen (in 50% van de gevallen van onvrijwillige zorg), gevolgd door beperking van de bewegingsvrijheid (47% van de gevallen van onvrijwillige zorg). Ten opzichte van 2021 zien we een sterke afname in het aantal keer dat beperking van de bewegingsvrijheid is toegepast. Hier is niet direct een verklaring voor te vinden. Ook het totale percentage onvrijwillige zorg lijkt lager, echter, dit kan er ook mee te maken hebben dat we nu een completer en accurater beeld hebben van het totale aantal mensen met dementie die in 2022 op enig moment binnen ZGA verbleven.

Tussen de locaties zien we ook verschillen (zie grafiek). Op Casa Bonita en het Zonnehuis zien we relatief veel onvrijwillige zorg, gevolgd door de Hofstede, Randerode en de Windkanter. Op een aantal kleine locaties zien we nauwelijks (Sprenkelaarshof) tot geen (Tolzicht, Woonhaven) onvrijwillige zorg. Enerzijds is de hogere inzet op grotere locaties te verklaren doordat daar eerder cliënten met moeilijkere problematiek komen te wonen. Anderzijds verwacht je dat onvrijwillige zorg ook op de kleinere locaties wel eens nodig is. Mogelijk is er sprake van onderrapportage. Dit zelfde geldt voor zaken die nu helemaal niet zijn gerapporteerd, zoals beperkingen in de vrijheid om het eigen leven in te richten, het vermoeden is dat ook dit wel eens voorkomt.

Vervolg

Om te blijven leren is het belangrijk dat de zorgverantwoordelijken met elkaar in gesprek (blijven) gaan. Om eenduidigheid in handelen te vergroten en ervoor te zorgen dat alle zaken goed geregistreerd worden, worden de bevinden uit deze analyse met de artsen gedeeld en besproken. Ook het belang van het betrekken van verschillende disciplines bij het stappenplan zal verder onder de aandacht worden gebracht, frisse blikken kunnen helpend zijn bij de overweging onvrijwillige zorg in te zetten of af te bouwen. Onze WZD functionarissen volgen in 2023 een achtdaagse externe scholing. Bovendien zullen alle artsen in het voorjaar/zomer 2023 verder geschoold worden, waarbij ook ruimte zal zijn voor intervisie. De wens is om deze scholing ook met artsen van een collega-instelling plaats te laten vinden, om samen met en van elkaar te leren. Extra aandacht zal eveneens uitgaan naar het scholen van nieuwe zorgverantwoordelijke EVV-ers en van medewerkers van afdelingen waar niet primair mensen met dementie wonen.

Cliëntenraad

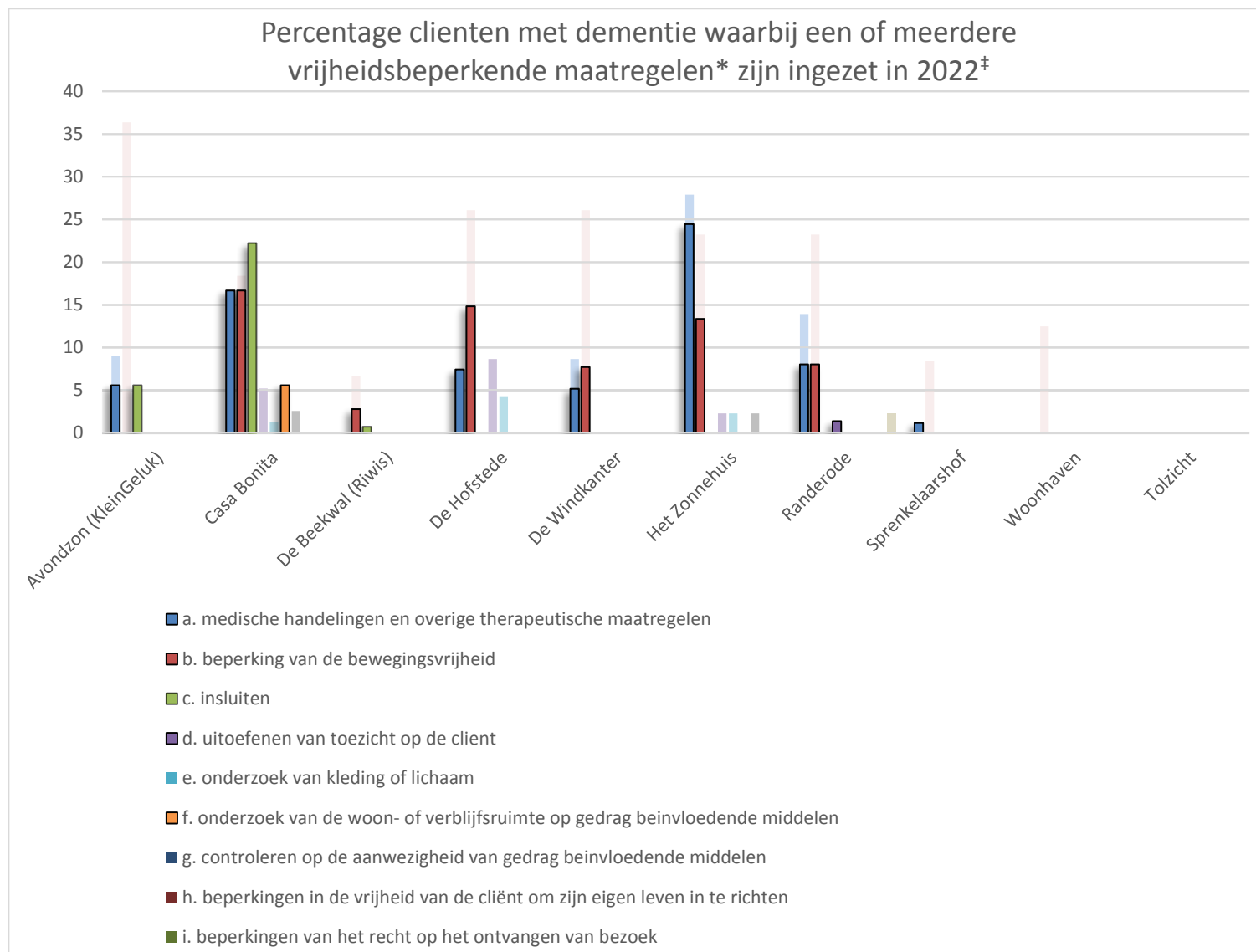
Deze analyse is voorgelegd aan de cliëntenraad, zij hadden hier geen opmerkingen over.

Tabel 1. Overzicht ingezette onvrijwillige zorg* zoals geregistreerd onder de Wzd binnen heel ZGA

	Unieke cliënten per categorie <u>2022</u> (n)	Unieke cliënten per categorie <u>2021</u> (n)	Aandeel t.o.v. totale aantal cliënten met dementie die in 2022 op enig moment bij ons verbleven (n=569) (%)	Aandeel cliënten dat deze vorm van onvrijwillige zorg heeft gehad t.o.v. totaal aantal cliënten dat onvrijwillige zorg heeft gehad (n=60) in 2022 (%)
a. Medische handelingen en overige therapeutische maatregelen	30	30	5	50
<i>Medicatie</i>	29	30	5	48
<i>Vocht en voeding</i>	1	0	0	2
b. Beperking van de bewegingsvrijheid	28	65	5	47
<i>Subcategorie onbekend</i>	1	1	0	2
<i>Fixatie door toepassing van mechanische middelen</i>	24	61	4	40
<i>Fysieke fixatie</i>	5	8	1	8
c. Insluiten	8	4	1	13
<i>In de privéruimte van de cliënt</i>	1	0	0	2
<i>in een andere specifiek daarvoor bestemde ruimte</i>	3	0	1	5
<i>In een ruimte afzonderen</i>	4	4	1	7
d. Uitoefenen van toezicht op de cliënt	2	7	0	3

e. Onderzoek van kleding of lichaam	0	3	0	0
f. Onderzoek van de woon- of verblijfsruimte op gedrag beïnvloedende middelen	1	1	0	2
g. Controleren op de aanwezigheid van gedrag beïnvloedende middelen	0	3	0	0
h. Beperkingen in de vrijheid van de cliënt om zijn eigen leven in te richten	0	1	0	0
i. Beperkingen van het recht op het ontvangen van bezoek	0	2	0	0
Totaal cliënten waarbij een of meerdere maatregelen zijn ingezet	60	96	11	

* Weergegeven zijn de meldingen waarbij het stappenplan moet worden doorlopen. Dit betekent dat er sprake is van verzet en/of dat het gaat om medische handelingen, beperken bewegingsvrijheid of insluiting.

*Weergegeven zijn de meldingen waarbij het stappenplan moet worden doorlopen. Dit betekent dat er sprake is van verzet en/of dat het gaat om medische handelingen buiten de richtlijnen om, beperken van de bewegingsvrijheid of insluiting.

[‡]Ter vergelijking geven de lichte pastelkleurige balken de waarden van 2021 weer.